

Z Á P I S

ze 47. zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace

ze dne **13. října 2022**

Přítomní: dle prezenční listiny

Program:

- 1) Zahájení Rady
- 2) Schválení přítomných hostů
- 3) Schválení programu
- 4) Schválení zápisu z 46. zasedání Rady
- 5) Cena Rady vlády – aktuální informace
- 6) Aktuality z MPSV
- 7) Mgr. Martina Štěpánková Štýbrová – Koncepce rodinné politiky
- 8) Mgr. Kateřina Jirková – aktuální novely zákonů nepojistných sociálních dávek
- 9) Současná hygienicko-epidemiologická situace onemocnění Covid 19 seniorské populace
- 10) Diskuse, závěr

K bodu č. 1:

Zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace (dále Rady), zahájila místopředsedkyně Rady, Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová. V úvodu přivítala hosty. Tajemnice Rady sdělila, že celkově je přítomno prezenčně 13 osob a on-line 6 osob, včetně zástupců s plnou mocí. Rada je tedy usnášeníschopná.

K bodům č. 2, 3, 4:

Schválení hostů: bez připomínek

Schválení programu: bez připomínek

Schválení zápisu:

Zápis ze 46. zasedání RV byl rozeslán spolu s pozvánkou na 47. zasedání Rady vlády, před zasedáním byla doručena jedna připomínka, která byla vypořádána. Zápis

v novém znění byl bez dalších připomínek členů.

Návrh byl přijat většinou hlasů.

K bodu č. 5:

Cena Rady vlády:

Nominace jednotlivců profesionálů: celkem došly 4 nominace

Nominace jednotlivců neprofesionálů: celkem došly 3 nominace

Nominace kolektivů: celkem došlo 11 nominací

Do 30. 10. hodnotící komise zašle vyhodnocení jednotlivých nominací.

Rada vzala informaci na vědomí.

K bodu č. 6:

Aktuality za MPSV – samostatný podklad (příloha č. 1) – přednesla místopředsedkyně Rady Z. Odstrčilová

Diskuze:

J. Ouředníčková – Nelegální ubytovací zařízení pro klienty, sociální dávky (příspěvek na péči). Taková zařízení vznikají, protože rodina nemá možnost se o ně postarat. Pokud stát nebo obec není schopna zajistit tuto službu, tak by se tzv. nelegální ubytovací zařízení měla podrobit stálé kontrole, aby klienti měli kvalitní poskytované služby, vč. jídla a péče. Nemůžeme zatracovat něco, co v této chvíli nedokážeme adekvátně nahradit.

Z. Odstrčilová – Zásadně s Vámi nesouhlasím, všichni musíme dodržovat zákon. Subjekt se může zaregistrovat a být v síti poskytovatelů, může být financován z veřejných nebo jiných zdrojů. Subjekt, který poskytuje službu, ale je „bez registrace“ což je podmínkou, je nelegální poskytovatel, tzn. bez kontroly, ale také bez financování z veřejných zdrojů. Toto nelze akceptovat. Subjektu nic nebrání v legalizaci činnosti. V terénních službách dochází k nekvalitnímu poskytování služby, k porušování lidských práv, ve výjimečných případech i k týrání, což je neakceptovatelné.

J. Ouředníčková – Děkuji za informace, takže i soukromý subjekt se může zaregistrovat do této sítě. Proč máme „nelegální“ poskytovatele?

Z. Odstrčilová – Existuje systém. Když splníte podmínky registrace, tak Vás registrující orgán musí zaregistrovat. Nicméně tato registrace nikomu nezaručuje, že bude zapsán do sítě poskytovatelů. Každý kraj si sám definuje potřebnost, počet poskytovatelů služby, poskytovatele i finančně dotuje.

J. Horecký – Podporuji slova paní náměstkyně. Nelegální poskytovatel nemusí dodržovat žádný zákonný předpis, od hygieny přes bezpečnost až po daňové odvody. Dokud nedojde k udání takového poskytovatele, tak ani kontrolní orgány nemají právní moc poskytovatele kontrolovat. Nedostatek je pro nás signálem k dalšímu řešení, aby se situace nezhoršovala.

J. Ouředníčková – Digitalizace v době Covidu byla dobrá, ale je problematické, že dnes se bere internet doma jako samozřejmost, jenže není. Kdo hledá, kde ušetřit, sáhne po tomto. Bylo by dobré mít levnější tarify pro internet, zejména pro seniorskou populaci, když je tady tato energetická krize. Náklady na internet nejsou ani zahrnuty do nákladů za bydlení při žádání příspěvku na bydlení.

Z. Odstrčilová – V rámci Evropského parlamentu se již o tomto tématu mluvilo, prozatím tato myšlenka byla zamítnutá. V rámci Úřadu práce ČR počítáme s částí klientů, kteří budou nadále chodit na Úřad práce ČR osobně k vyřízení dávek.

K bodu č. 7:

Mgr. Martina Štěpánková Štýbrová – Koncepce rodinné politiky (příloha č. 2) - prezentace

Diskuze:

J. Ouředníčková – Kolik stojí lůžkoden v zařízeních poskytujících pobytovou službu a jaký je finanční náklad, je-li poskytovatelem péče rodina?

Z. Odstrčilová – Příspěvek ve IV. skupině je 19. 200 Kč. Náklady poskytovatele se liší podle velikosti zařízení.

J. Horecký – V době, kdy se připravovaly podmínky pro ubytování uprchlíků z Ukrajiny, se zjišťovaly náklady. V domovech seniorů to bylo kolem 50 tis. Kč, v domovech se zvláštním režimem to bylo kolem 57 tis. Kč, domovy pro osoby se zdravotním postižením měly náklady kolem 60 tis. Kč měsíčně.

Nelze to porovnávat s částkou 19 500 Kč, protože tady jsou ještě ubytovací služby, stravovací služby, zdravotní služby, což celkem činí od 6 000 – 11 000 Kč. Pro porovnání by se musely spočítat náklady na další služby v případě, kdy klient zůstává ve svém domácím prostředí.

J. Ouředníčková – Je to vysoká částka. Kdyby byly rodiny více motivovány, byly by možná více schopné se o ně postarat, je to o ekonomické stránce. Mám osobní zkušenosti, kdy jsem nemohla odejít z práce na neznámou dobu. Pokud by tohle bylo ekonomicky zajištěné, určitě by se snížil počet osob v zařízeních.

Z. Odstrčilová – Tato myšlenka je i v Programovém prohlášení vlády, jako podpora neformálně pečujících. Jedno z opatření jsou např. částečné úvazky, to se již začalo realizovat. MPSV již mělo pilotní projekty zaměřené na tuto cílovou skupinu. Už v první novele zákona o sociálních službách, kterou připravujeme, je neformálně pečující novou cílovou skupinou. Doposud na poskytované služby bylo pohlíženo jako na „osobu v krizi“. Tím, že se to přizná jako cílová skupina, se to může taky posunout dál. Jsme si vědomí, že se na toto musíme i chceme zaměřit. Již teď máme schválený jeden primární projekt, který je zaměřený na „posílení mužů“ jako pečujících. V rámci rodinné politiky se chceme zaměřit i na to, že tato role není dostatečně ceněná, a jsme si vědomí, že bude-li to mít vyšší kredit, nebudou se tomu bránit ani muži. Chce to dobrou mediální kampaň.

L. Sršňová – Jak jste pracovali při přípravě Koncepce rodinné politiky s Cíly udržitelného rozvoje a se Strategickým rámcem České republiky 2030?

M. Štěpánková Štýbrová – Celý projekt je připravován v souladu s doporučeními z Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva životního prostředí a Úřadu vlády.

Z. Odstrčilová – Tato koncepce nemá nahrazovat „Plán“, ale má nastavit systém včasné intervence...

K bodu č. 8:

Mgr. Kateřina Jirková – aktuální novely zákonů nepojistných sociálních dávek (příloha č. 3) - prezentace

J. Postránecký – Problém aktualizace statistických dat, v České republice se opakovaně uvádí 10% chudoba, to asi není aktuální. Těžko se tak nastavují určité dávky, když nemáte dostupná aktuální data. Toto se netýká jen sociálních dávek. Často se mluví o zneužívání dávek, dle zkušeností MV je tento fenomén na značném poklesu v poslední době.

J. Ouředníčková – Pracuji u jednoho z ubytovatelů lidí z Ukrajiny, dělám hodně nad rámec pracovních povinností, považuju za správné jim pomoci. Společenská atmosféra začíná houstnout, počáteční nadšení pomáhat se začíná měnit na nespokojenost. Senioři to vidí tak, že jim uprchlíci z Ukrajiny ubírají z dávek. Vystává tady zejména otázka, kolik máme ještě jako společnost sil a prostředků pomáhat?

Z. Odstrčilová – Občanů Ukrajiny je tu méně, než bylo na jaře, vracejí se domů. Vláda projednává, jaké jsou naše kapacity, tato jednání probíhají i v rámci EU. Je potřeba zdůraznit, že tam je válka. Vláda danou situaci bere vážně, opakovaně vyhodnocuje situaci a nastavuje podmínky, do jaké míry jsme ještě schopni pomáhat.

J. Horecký – Vnímám problém s navyšováním příspěvku na péči v I. stupni. V roce 2007 byl stanoven na 2 000 Kč, v roce 2009 došlo k úpravě na 800 Kč bez odborného podkladu (analýza...). Nikdo neřešil, jestli to je málo nebo hodně. Máme obavy, že se to vrátilo na původních 2000 Kč bez jakýchkoliv odborných ekonomických příprav.

K. Jirková – Částka 800 Kč byla zavedena v rámci snižování nákladů, ale také se často a hodně mluvilo o „zneužívání“ dávky. Návrh výše příspěvku 2 000 Kč bude ještě v rámci rezortu konzultován. Ještě k tomu „zneužívání“: 442 tis. dočasných ochran, 134 tis. využívá humanitární dávku. Ve struktuře je 44 % žen a 36 % dětí. Je potřeba si uvědomit, že se jedná o uprchlice, to na margo atmosféry ve společnosti.

K. Šimáčková Laurenčíková – Je potřeba také upozornit, že již 300 tis. osob tuto humanitární dávku nepobírá. Úřad vlády má odborné komise, které pracují

s informacemi aktivně. Je vidět, jak se informace rychle mění. Teď je problém ve společnosti včasná a zejména kvalitní informovanost, aby měly nejzranitelnější osoby informaci včas a dokázaly ji využít. ÚV vytvořil expertní skupinu která se věnuje tomu, jak to komunikovat, jaké cesty využít k informovanosti potřebných. Z toho plynou dvě velká témata, a to komunikace, tzn. jak informovat potřebným jejich práva a možnosti. Druhé téma je digitalizace, tedy komunikace s úřady, ale také dostupnost digitalizace a znalost komunikace ze strany klienta.

J.Ouředníčková – Pro větší informovanost by se měly zapojit také „místní noviny“, např. v Praze je dobré to sdělovat i přes jednotlivé městské části. Sociální odbor příslušné městské části by měl o nových zákonech v sociální oblasti informovat touto cestou.

Z. Odstrčilová – Navrhuji toto téma na další setkání Rady, komunikace městských částí s občany, dobrá praxe atp.

K bodu č. 9:

Z technických důvodů na straně Ústavu zdravotnických informací a statistiky bylo vystoupení přesunuto na příští jednání Rady.

K bodu č. 10:

Z. Odstrčilová informovala přítomné o historii pracovních skupin při Radě vlády. Sdělila, že materiál bude součástí zápisu (příloha č. 4), k danému tématu můžou členové navrhnout doplnění, vznik dalších komisí atp.

J. Ouředníčková – Navrhuji zařadit téma postavení seniorů ve společnosti.

Na závěr **Z. Odstrčilová** poděkovala přítomným za účast a jednání ukončila.

Zapsala tajemnice Rady: Ing. Emilie Jašová, Ph.D.

Příloha: 4